

Regeerakkoord

Akkoord begroting 2012 e.v. en structurele hervormingen (akkoord van 26/11/2011)

De regeringsonderhandelaars sloten op zaterdag 26 november jl. een akkoord over de begroting voor 2012 en de volgende jaren én over een aantal structurele hervormingen op het vlak van de arbeidsmarkt en pensioenen. De bijgevoegde nota geeft een globaal overzicht en een eerste bespreking van de belangrijkste maatregelen, op basis van de beschikbare informatie en in afwachting van de finale teksten. De nota zal in functie van meer definitieve informatie verder worden geüpdatet.

1. Globaal

Voor 2012 moest er door Entiteit I (federale overheid + sociale zekerheid) een inspanning worden geleverd van 11,3 miljard euro. Ongeveer 40,2% hiervan wordt gehaald uit nieuwe belastingen. Indien men ook rekening houdt met andere inkomsten (bv. strijd tegen de fraude, dividenden van de NBB en de Nationale Loterij, ...), dan komt men uit op een aandeel van 53,3%. M.a.w. 46,7% van de budgettaire inspanning in 2012 vindt plaats op het niveau van de uitgaven.

Tegen 2014 loopt de totale inspanning op tot 15,9 miljard euro. Omdat het effect van de structurele hervormingen met de tijd aan belang wint, daalt het aandeel van nieuwe belastingen in de sanering naar 38,5% en 33,7% in respectievelijk 2013 en 2014. Indien men alle inkomsten in rekening brengt, dan bedraagt dit aandeel respectievelijk 50,1% en 46,2%.

Met dit akkoord hoopt men het begrotingstekort terug te dringen tot 2,8% van het BBP in 2012, 1,8% in 2013 en 0,8% in 2014. De kans bestaat echter dat in de komende maanden nog extra maatregelen zullen moeten worden genomen. Voor 2012 gaat de begroting immers uit van een economische groei van 0,8%, terwijl de meest recente cijfers laten uitschijnen dat dit te optimistisch is. Voor elke tiende van een procentpunt dat de economische groei lager uitvalt, zal er een kleine 200 miljoen euro extra dienen te worden gezocht. Voor 2013 en 2014 gaat het akkoord uit van een groeiraming van 2,1%, wat eveneens aan de hoge kant is. Ter informatie, de laatste prognose van de OESO gaat uit van een economische groei voor ons land in 2013 van 1,6%.

2. Inkomsten

2.1. Fiscaal

Fiscale fraude

Zie verder, punt 4. Diversen

Interprofessionele looncorrectie

De regering gaat de mogelijkheid onderzoeken om de **interprofessionele looncorrectie** (lineaire vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing ten belope van 1% van de brutolonen) te heroriënteren naar de lage en middenlonen. Aan de bestaande fiscalelastenverlaging voor overuren, nacht- en ploegenarbeid en onderzoekers wordt niet geraakt.

Opmerking : De federale voorzieningen om de economische activiteit en de tewerkstelling te ondersteunen (interprofessionele looncorrectie, RSZ-vermindering voor eerste werknemers) zullen geëvalueerd worden om de impact ervan op de effectieve jobcreatie of op het jobbehoud te versterken. Deadweight loss effecten zullen worden bestreden.

Vennootschapsbelasting

De verwezenlijkte **meerwaarden op aandelen** die minder dan een jaar zijn aangehouden, zijn belastbaar tegen het afzonderlijk tarief van 25% (minderwaarden blijven niet aftrekbaar)(150 mln euro in 2012, 180 mln euro in 2013 en 180 mln euro in 2014).

Het **notionele-interesttarief** wordt 3% (3,5% voor KMO's) voor de jaren 2012 tot 2014. Wat de jaren 2015 en volgende betreft, zal de wetgever de tarieven vastleggen. Bij gebrek aan wijziging van die wet zal het tarief van 2014 dus van toepassing blijven.

Het tegoed aan overgedragen aftrekken op 31 december 2011 wordt onderworpen aan een bijzondere regeling. De aftrek wordt verricht bij de laatste bewerking (dus na alle andere aftrekken) en is beperkt tot 60% van het saldo van de belastbare winst die overblijft vóór deze aftrek (behalve voor het eerste miljoen euro). Het wegens deze laatste beperking (40%) niet afgetrokken bedrag ziet zijn overdrachttermijn verlengd, zodat de beperking geen vermindering tot gevolg zou hebben van het bedrag dat had kunnen worden afgetrokken indien de beperking niet had bestaan (100 mln euro in 2012, 200 mln euro in 2013 en 300 mln euro in 2014).

Deze twee maatregelen brengen samen 1.520 mln euro op in 2012, 1.769 mln euro in 2013 en 2.018 mln euro in 2014).

Er wordt een **thin capitalisation**- stelsel (aanpassing van artikel 198, 11°, WIB 92 door opheffing van de voorwaarde “werkelijke verkrijger onderworpen aan een aanzienlijk gunstigere belasting”) ingevoerd met een ratio van 1/5 berekend op de balans. Het is schokkend vast te stellen dat deze maatregel onder de fraudebestrijdende maatregelen wordt gerangschikt. Volgens de formateur zou deze maatregel slechts 100 mln euro per jaar opleveren.

Bankbijdrage

De geannuleerde bijdragen wordt vervangen door twee nieuwe bijdragen (391 mln euro 2012). Deze financiële stabiliteitsbijdrage wordt vastgesteld op 0,035%.

Het verschil in tarief met dat van 0,22% zal een recurrent extra rendement van 100 mln euro opleveren vanaf 2012.

Bijdrage voor het Bijzonder beschermingsfonds voor deposito's en levensverzekeringen

Het bedrag van de bijdrage voor het Beschermingsfonds voor deposito's zal worden vastgesteld op 0,245% (24.5 basispunten) in 2012, 0,15% (15 basispunten) in 2013 (476 mln euro in 2012 en 159 mln euro in 2013).

Het Beschermingsfonds voor deposito's en financiële instrumenten zal het voorwerp vormen van een gedeeltelijke terugbetaling aan de financiële instellingen ten belope van 426 mln euro in 2012 en 209 mln euro in 2013.

Nucleaire rente

De opbrengst van de nucleaire rente wordt op 550 mln euro gebracht (dat is 300 mln euro extra).

Bezoldigingen

Het gebruikte percentage voor de forfaitaire vaststelling van het voordeel van alle aard op **stock options** gaat van 15% naar 18% (van 7,5 naar 9% voor het verminderde tarief) (20 mln euro in 2012, 21 mln euro in 2013 en 22 mln euro in 2014).

De voordelen van alle aard voor **bedrijfswagens** zullen berekend worden op basis van de cataloguswaarde (gefactureerde waarde, BTW en opties inbegrepen, zonder rekening te houden met kortingen, prijsverminderingen, rabatten en ristorno's) en van de CO₂-uitstoot, waarbij het resultaat voor 6/7den in aanmerking wordt genomen $VAA = \text{cataloguswaarde} * \% (\text{CO}_2\text{-coëfficiënt}) * 6/7$. De basis-CO₂-coëfficiënt is 5,5% (diesel van 95 g/km of benzine van 115 g/km) met een verhoging/verlaging van 0,1% per gram CO₂/km (met een minimum van 1200 euro voor het jaar 2012 (jaarlijks te indexeren) en 4% en een maximum van 18%). Dit mechanisme zal ieder jaar automatisch worden aangepast om rekening te houden met de jaarlijkse CO₂-evolutie van het autopark. In hoofde van de vennootschap zal een nieuwe verworpen uitgave van 17% van het VVA dat berekend wordt volgens de bovenstaande formule worden toegepast. Deze verworpen uitgave zal in ieder geval worden opgenomen in de belastbare basis (code 112) met dien verstande dat het bedrag van de over te dragen verliezen in geen geval zal worden verhoogd met de verworpen uitgave in kwestie.

Er is bepaald dat de begrotingsopbrengst van de maatregel aldus voor 50% ten laste van de begunstigde en voor 50% ten laste van de onderneming zal moeten worden gelegd (200 mln euro in 2012, 205 mln euro in 2013 en 210 mln euro in 2014).

Voor **bedrijfsleiders en leidinggevend personeel** worden de forfaitaire bedragen met betrekking tot verwarming en elektriciteit respectievelijk op 1.820 euro (in plaats van 1.480 euro) en 910 euro (in plaats van 740 euro) per jaar gebracht. Wat het voordeel met betrekking tot de kosteloze terbeschikkingstelling van een woning betreft, wordt de coëfficiënt op 3,8 (in plaats van 2) gebracht voor onroerende goederen met een kadastraal inkomen van meer dan 745 euro (170 mln euro, jaarlijks te indexeren opbrengst). De forfaits van artikel 18 KB/WIB zullen voortaan in overeenstemming met artikel 178 van het WIB 1992 worden geïndexeerd.

Aanvullende pensioenen

De regering zal de fiscale 80%-regel evalueren om de perverse gevolgen ervan bloot te leggen (het aandikken van de bezoldiging op het einde van de loopbaan om een hoger fiscaal voordeel te kunnen genieten, rekenfouten door een verkeerde evaluatie van het wettelijk pensioenbedrag bij een gemengde loopbaan, ...) en die te vermijden. De gestorte bijdragen voor de 2de pensioenpijler zullen slechts fiscaal kunnen worden afgetrokken (in het kader van de 80%-regel) als ze recht geven op een aanvullend pensioen dat, in combinatie met het wettelijk pensioen, het peil van het maximale overheidspensioen niet overschrijdt (5 mln euro).

De aanslagvoet van pensioenkapitaal dat gevormd is met werkgeversbijdragen wordt 20% op 60 jaar en 18% op 61 jaar.

De belastingverminderingen voor persoonlijke bijdragen in de tweede en derde pijler worden eenvormig gemaakt op een tarief van 30%.

De interne pensioenvoorzieningen voor zelfstandige bedrijfsleiders zullen moeten worden geoutsourcet (met toepassing van de taks van 4,4% – geraamde opbrengst van 25 miljoen euro per jaar). Voor de bestaande voorzieningen zal dat moeten gebeuren binnen een periode van drie jaar met toepassing van een verlaagd tarief van 1,75% voor de taks op de premies (30 mln euro in 2012, 2013, 2014).

Fiscale uitgaven

De belastingverminderingen op factuur voor "schone voertuigen" worden per 31 december 2011 afgeschaft (328 mln in 2012, 361 mln in 2013 en 397 mln in 2014). Bij wijze van overgangsmaatregel zullen de voertuigen die vóór 28 november 2011 besteld werden maar die niet op 31/12/2012 geleverd werden de factuurkorting kunnen genieten, op voorwaarde dat:

- er een factuur van voorschot van minstens het dubbele van de factuurkorting werd opgemaakt;
- er vóór 15/12/2011 bij de administratie een bestelbon werd ingediend.

De belastingverlagingen voor uitgaven om energie te besparen in een woning (artikel 145/24, WIB 92) zullen worden teruggeschroefd voor de isolatie van daken en worden voor de rest opgeheven vanaf het aanslagjaar 2013 (260 mln euro in 2013 en 520 mln euro in 2014). De uitgaven voor de contracten die vóór 28/11/2011 werden gesloten zullen nog de belastingvermindering kunnen genieten indien de uitgave effectief in de loop van 2012 gebeurde. Deze bepaling geldt niet voor de uitgaven voor dakisolaties, aangezien de desbetreffende maatregel in een aangepaste mate wordt voortgezet om met de vermindering van de budgettaire middelen rekening te houden.

De aftrekbare uitgaven worden omgevormd in belastingverminderingen met vaststelling van twee unieke tarieven (56 mln euro in 2013 en 116 mln euro in 2014):

- 45%: belastingverminderingen voor de enige woning, kinderopvangkosten en giften
- 30% voor alle overige uitgaven

De belastingvermindering voor dienstencheques wordt behouden. Het percentage van deze vermindering blijft ongewijzigd op 30%.

Roerende inkomsten

De roerende voorheffing op intresten en dividenden wordt geharmoniseerd op een tarief van 21%, behalve:

- 15% voor spaarboekjes (voor het gedeelte dat het vrijgestelde bedrag overschrijdt, waarvan het vrijstellingsniveau en de vrijstellingsmodaliteiten onveranderd blijven) en staatsbonnen waarvan de inschrijvingsperiode loopt van 24 november tot 2 december 2011
- 10% voor liquidatieboni
- 25% voor intresten en dividenden die momenteel aan een tarief van 25% onderworpen zijn

Aanvullende bijdrage van 4% op het gedeelte van de roerende inkomsten (intresten en dividenden – met uitzondering van liquidatieboni en het vrijgestelde gedeelte van de rente van spaarboekjes en van de intresten en dividenden waarop 25% voorheffing werd ingehouden) dat 20.000 euro overschrijdt. Deze bijdrage wordt ofwel aan de bron geheven (indien de belastingplichtige zijn financiële tussenpersoon geen toestemming geeft om de overheid in te lichten), ofwel bij de inkohiering (indien de belastingplichtige zijn financiële tussenpersoon toestemming geeft de overheid in te lichten). Deze maatregel zal gepaard gaan met een verplichting om alle rekeningen in het buitenland aan te geven bij het centrale register van de Nationale Bank van België.

Deze twee maatregelen brengen 917 mln euro op in 2012, 929 mln euro in 2013 en 943 mln euro in 2014.

De tarieven van de taks op beursverrichtingen worden met 30% opgetrokken (50 mln euro vanaf 2012). De tarieven komen dus op 0,22% voor het normale tarief, 0,09% voor het verlaagde tarief en 0,65% voor het tarief dat van toepassing is op kapitalisatieaandelen. De maxima per verrichting worden 975 euro voor kapitalisatieaandelen (BEVEK) en 650 euro voor de andere.

Er zal een taks worden geheven bij de omzetting van effecten aan toonder in gedematerialiseerde effecten. Het bedrag van de taks wordt vastgesteld op 1% voor omzettingen die in de loop van 2012 gebeuren en op 2% voor omzettingen die in de loop van 2013 gebeuren (30 mln euro in 2012, 60 mln euro in 2013).

BTW

Het BTW-tarief voor betaaltelevisie wordt eenvormig gemaakt op 21% (84 mln euro in 2012, 88 mln euro in 2013 en 92 mln euro in 2014).

Notarissen en gerechtsdeurwaarders worden uitgesloten van de BTW vrijstelling waarin artikel 44, §1, 1° van het BTW wetboek voorziet (vrijstelling geldt wel nog voor advocaten) (100 mln euro in 2012, 104 mln euro in 2013 en 109 mln euro in 2014).

Accijnzen op tabak, alcohol en sterke drank (behalve wijn en bier)

Totale opbrengst 158 mln euro vanaf 2012.

Nummerplaten

Verhoging van de prijs tot 30 euro (18 mln euro per jaar).

2.2. Parafiscaal

Sociale fraude

Zie verder, punt 4. Diversen

Dienstencheques

(7 mln euro 2012 -> 127 mln euro 2014)

Verschillende maatregelen worden genomen inzake dienstencheques:

- Beperking van het aantal dienstencheques per persoon (max. 500/jaar) en per gezin (max. 1000/jaar) vanaf 2012;
- Verhoging van de prijs voor de gebruiker met 1 euro (van 7,5 naar 8,5 euro per cheque) en automatische indexering van de prijs vanaf 2013;
- Aan de fiscale aftrekbaarheid wordt voorlopig niet geraakt (vanaf 2014 is dit een regionale bevoegdheid);
- Maatregelen zullen worden getroffen zodat 60% van de nieuwe dienstenchequebanen naar werklozen en leefloners gaan; het lokaal werkloosheidsbureau kan wel een afwijking toestaan i.f.v. de lokale werkloosheidsgraad;
- Schoonmaakactiviteiten i.k.v. dienstencheques worden strikt tot de woonplaats van natuurlijke personen beperkt;
- De mogelijkheid zal worden onderzocht om de overheidstussenkomst in de globale prijs van de dienstencheques (terugbetaling aan de dienstenchequebedrijven) te moduleren om de bedrijven van de sector aan te zetten de stabiliteit en kwaliteit van de werkgelegenheid van dienstenchequewerknemers te bevorderen.

Hogelonegrens structurele bijdragevermindering

(14 mln euro 2012 -> 54 mln euro 2014)

De loongrens voor de hogelonencomponent van de structurele bijdragevermindering wordt vanaf 2012 geïndexeerd (telkens bij het begin van het trimester dat volgt op de overschrijding van de spilindex). Voor het overige zou niet aan de voorwaarden van deze bijdragevermindering worden geraakt (dit betekent dat deze lastenverlaging bv. niet beperkt zou worden tot tewerkstellingen die minstens halftijds zijn, zoals eerder werd voorgesteld).

RSZ-vermindering eerste aanwervingen

(45 mln euro 2013)

De bestaande RSZ-vermindering voor eerste de aanwervingen door zeer kleine werkgevers (destijds "Plus 1, 2, 3-plan"), wordt vanaf 2013 en in overleg met de sociale partners opnieuw versterkt.

Opmerking: De federale voorzieningen om de economische activiteit en de tewerkstelling te ondersteunen (interprofessionele looncorrectie, RSZ-vermindering voor eerste werknemers) zullen

geëvalueerd worden om de impact ervan op de effectieve jobcreatie of op het jobbehoud te versterken. Deadweight loss effecten zullen worden bestreden.

3. Uitgaven

3.1. Primaire uitgaven

Op het niveau van de werkingskosten van de **federale overheid** wordt in 2012 ongeveer 150 miljoen euro bespaard. Dit komt niet neer op een nominale bevriazing.

De **NMBS-Groep** levert tegen 2014 een structurele inspanning van 150 miljoen euro.

Op het niveau van **ontwikkelingssamenwerking** wordt er tegen 2014 een structurele besparing geleverd van 310 miljoen euro.

3.2. Sociale zekerheid

Extra dotatie

Er zal worden voorzien in de storting van een extra dotatie tot en met 2014 om voor het financieel evenwicht van de sociale zekerheid te zorgen.

Geneeskundige verzorging: besparingen (x miljoen EUR)

	2012	2013	2014
Nieuwe normen voor de geneeskundige verzorging: zie hieronder	1.562	2.016	2.520
Besparingen	418	745	828
Schrapping van de niet gebruikte bedragen	320		
Totaal	2.300	2.761	3.348

- Voor 2012 wordt de begrotingsdoelstelling vastgesteld op het niveau van de geraamde uitgaven voor 2012 min een besparingspakket van 418 miljoen (526,5 miljoen in een vol jaar); deze besparingen worden gespreid over de volgende sectoren van de geneeskundige verzorging: 40% op erelonen, 40% op geneesmiddelen, 11% op implantaten, 5% op ziekenhuizen en 3% op zuurstof behandeling. Aangezien de raming van de uitgaven 2012 nog niet gerealiseerde uitgaven bevat (nog niet gerealiseerde nieuwe initiatieven van 2011 en voorgaande jaren) en een te hoge groei voor bepaalde posten in aanmerking neemt, voor een totaal bedrag van 320 miljoen EUR, worden de behoeften van het RIZIV 'geneeskundige verzorging' met hetzelfde bedrag verminderd. Alle nieuwe nog niet in behandeling genomen dossiers worden dus bevroren. Indien de groei van bepaalde posten zou toenemen, zullen bijkomende besparingsmaatregelen worden beslist; er zal een geregelde monitoring worden ingevoerd.
- Voor 2013 zal een wettelijke groeinorm voor de uitgaven worden toegepast van 2% bovenop inflatie.
- Voor 2014 zal een wettelijke groeinorm voor de uitgaven worden toegepast van 3% bovenop inflatie.

Administratiekosten sociale zekerheid: besparingen (x miljoen EUR)

	2012	2013	2014
Centrale socialezekerheidsinstellingen	85	87	104
Ziekenfondsen	43	83	104
Werkloosheidskassen	4	6	6
Kinderbijslagfondsen	3	5	5
Sociale secretariaten	5	10	15
Totaal	140	191	234

Voor de **sociale secretariaten** zal de maatregel de vorm aannemen van een geleidelijke inkrimping van de wettelijke termijnen tijdens welke zij het geld van hun klanten mogen bewaren.

Welvaartsaanpassing van de sociale uitkeringen

De welvaartsaanpassingen voor 2011 en 2012 werden in januari 2011 beslist en 60% van de wettelijke budgettaire enveloppe werd toegekend. In 2013-2014 zullen de sociale uitkeringen worden aangepast, maar zal niet de volledige wettelijke budgettaire enveloppe worden uitgegeven (40% zal bespaard worden, dit is 123 miljoen in 2013, 245 miljoen in 2014). Het gedeelte van de wettelijke budgettaire enveloppe dat zal worden besteed (60%) zal voornamelijk worden aangewend voor een verhoging van de minima inzake pensioenen (en invaliditeit, want er is in de wetgeving in een verband voorzien).

Sociale fraude

Zie verder, punt 4. Diversen

3.3. Structurele hervormingen**Pensioenen: structurele hervorming**

De hervormingen leggen de klemtoon op de minimumleeftijd voor toegang tot het pensioen en op een betere valorisatie van de arbeid.

Verhoging van de minimumleeftijd voor toegang tot het pensioen

De onderstaande tabel geeft aan op welke wijze de minimumleeftijd voor toegang tot het pensioen wordt opgetrokken.

	Minimum-leeftijd	Loopbaan-voorwaarde	Uitzonderingen lange loopbanen
Vandaag	60 jaar	35 jaar privé /5 jaar overheid	
2013	60,5 jaar	38 jaar	60 jaar indien 40 loopbaanjaren
2014	61 jaar	39 jaar	60 jaar indien 40 loopbaanjaren
2015	61,5 jaar	40 jaar	60 jaar indien 41 loopbaanjaren en 61 jaar indien 40 loopbaanjaren
2016	62 jaar	40 jaar	60 jaar indien 42 loopbaanjaren en 61 jaar indien 41 loopbaanjaren

Vandaag kan een werknemer van 60 jaar die 35 loopbaan jaren heeft als werknemer en/of zelfstandige (5 jaar in de overheidssector) met pensioen gaan. In 2016 zal hij minimum 62 jaar oud moeten zijn en 40 loopbaan jaren moeten bewijzen om zijn vervroegd pensioen te kunnen opnemen. Er blijven uitzonderingen, zoals aangegeven in de tabel. Om de burgers ertoe aan te moedigen later met pensioen te gaan, wordt een bonus behouden (die thans is verlengd); voortaan wordt de hele loopbaan in aanmerking genomen om het pensioen te berekenen, terwijl nu de maanden tussen 1 januari en de maand waarin het pensioen ingaat alsook de jaren die 45 loopbaan jaren te boven gaan niet worden meegerekend. De speciale stelsels die het mogelijk maken lang vóór het 60ste of 65ste jaar met pensioen te gaan, worden geleidelijk beperkt (overheidssector) of opgedoekt (privésector, pensioen van de burgerluchtvaart).

Betere valorisatie van de arbeid

Op dit ogenblik worden de inactiviteitsperiodes (werkloosheid, brugpensioen, ...) meegeteld bij de berekening van het pensioen (= gelijkstelling) op basis van het laatste loon, wat niet bijdraagt tot de valorisatie van de arbeid ten opzichte van de inactiviteit. Om dat af te zwakken, wordt de gelijkstelling van de werkloosheid van de derde periode en van de brugpensioenen vóór 60 jaar (behalve die in het kader van een herstructurering of van een onderneming in moeilijkheden of voor de zeer lange loopbanen) beperkt tot het bedrag van het minimumpensioen. De vrijwillige loopbaanonderbreking zal voor maximum 1 jaar in aanmerking worden genomen, de andere onderbrekingen met een rechtvaardiging (opvoeding van de kinderen, opleiding, palliatieve zorg...), blijven gelijkgesteld zoals thans. Sommigen gaan met pensioen maar blijven een beroepsactiviteit uitoefenen binnen strikte grenzen; deze worden versoepeld. Bovendien worden, op 65 jaar met een loopbaan van 42 jaar, deze limieten opgeheven, zodat een leven lang werken niet meer bestraft wordt.

Een stap naar de harmonisatie van de pensioenberekening

Het wettelijk pensioen van de ambtenaren wordt berekend op basis van het loon van de laatste 5 jaar (45 jaar in de privésector) en zal voortaan worden berekend op basis van de laatste 10 jaar voor wie nog geen 50 jaar is geworden.

Tweede pijler

De sociale partners zullen worden uitgenodigd om de eerste pijler te versterken en de tweede pijler te veralgemenen. De veralgemening zal ook kunnen gebeuren via een nog te omschrijven eerste pijler bis. Om vervroegde uittredingen te ontmoedigen, wordt de heffing op kapitalen die afkomstig zijn van werkgeversbijdragen verhoogd tot 20% op 60 jaar en 18% op 61 jaar. Er komen diverse fiscale maatregelen om de fiscale aftrekken voor de werkgevers – te bepalen! of de persoonlijke belastingverminderingen te beperken, wat in tegenspraak is met het idee van veralgemening van de aanvullende pensioenen.

- i. Zie fiscale maatregelen supra
- ii. Kruising gegevens Sigedis en RSZ (8,86%) met verplichting voor de pensioeninstellingen om de gegevens aan Sigedis door te spelen

Brugpensioen

(25 mln euro 2012 -> 75 mln euro 2014)

De term “brugpensioen” wordt omgedoopt in “werkloosheid met bedrijfstoeslag”, om de benaming meer te doen aansluiten bij de realiteit.

Individueel brugpensioen

- De leeftijds- en loopbaanvoorwaarde voor de brugpensioenregelingen cao 17, lange loopbanen, en zware beroepen worden vanaf 1 januari 2012 opgetrokken tot 60 jaar en 40 jaar loopbaan voor cao's die vanaf 1 januari 2012 worden afgesloten, en vanaf 1 januari 2015 voor lopende en hernieuwde cao's. De regering zal zich, op basis van de evaluatie van de werkzaamheidsgraad van de oudere werknemers vooropgesteld in het Nationaal hervormingsprogramma (50% tegen 2020), uiterlijk in 2014 uitspreken over de noodzaak om de leeftijd voor cao 17 op te trekken naar 62 jaar tegen 2020. Voor vrouwen zal in een overgangsregeling worden voorzien.
- De stelsels van brugpensioen op 56 jaar na een loopbaan van 40 jaar (cao 96), brugpensioen op 56 jaar na 20 jaar nachtarbeid, op 56 jaar en arbeidsongeschiktheid in de bouwsector en op 58 jaar en mindervalide of ernstige lichamelijke problemen, welke nog lopen tot eind 2012, kunnen worden verlengd bij IPA of, bij gebreke daarvan, door een regeringsbeslissing.
- Voor de specifieke regelingen voor brugpensioen op 55, 56 of 57 jaar verandert er niets: de leeftijdsvoorwaarde wordt volgens planning vanaf 2013 opgetrokken tot 57 jaar en tegen 2015 doven deze stelsels uit.

Collectief brugpensioen

De leeftijd wordt opgetrokken tot 55 jaar (nu 50 jaar) in 2012 voor ondernemingen in herstructurering en tot 52 jaar (nu 50 jaar) in 2012 en zal vervolgens geleidelijk evolueren naar 55 jaar in 2018 (jaarlijkse verhoging met 6 maanden) voor ondernemingen in moeilijkheden. Van 2012 tot eind 2018 wordt in de mogelijkheid voorzien om ondernemingen die een bedrijfsafdeling (technische bedrijfseenheid of een volledig activiteitensegment) die minstens 2 jaar bestaat herstructureren (collectief ontslag dat minimum 20% van het personeel van de onderneming treft en waarin alle werknemers van de bedrijfsafdeling betrokken zijn) voor brugpensioen met een onderneming in moeilijkheden gelijk te stellen. De definities en nadere regelen daartoe moeten, na overleg met de sociale partners, bij in Ministerraad overlegd besluit worden bepaald.

Overzicht van de wijzigingen:

Brugpensioenregeling	Huidige voorwaarden		Nieuwe voorwaarden	
	Leeftijd	Loopbaan	Leeftijd	Loopbaan
Individueel				
▪ CAO 17	60j	35j(1)	60j 62j? (zo beslissing regering in 2014)	40j (vanaf 2012 voor nieuwe cao's, vanaf 2015(3) voor lopende en hernieuwde cao's)
▪ Lange loopbaan	58j	38j(2)	60j	40j (vanaf 2012 voor nieuwe cao's, vanaf 2015(3) voor lopende en hernieuwde cao's)
▪ Zware beroepen	58j	35j (+ 5/10j of 7/15 j zwaar beroep)	60j	40j (vanaf 2012 voor nieuwe cao's, vanaf 2015(3) voor lopende en hernieuwde cao's)
▪ Mindervalide of ernstige lichamelijke problemen	58j	35j	Loopt tot 31/12/2012 Lot hangt af van IPA 2013-2014 of regeringsbeslissing	
▪ Zeer lange loopbaan	56j	40j	Loopt tot 31/12/2012 Lot hangt af van IPA 2013-2014 of regeringsbeslissing	
▪ Regelingen 55/56/57j (ononderbroken verlengd)	56j	38j	Leeftijd vanaf 2013 57j Regeling loopt af eind 2014	
▪ Arbeidsongeschiktheid bouw	56j	33j (+ 10j in sector)	Loopt tot 31/12/2012 Lot hangt af van IPA 2013-2014 of regeringsbeslissing	
▪ Nachtarbeid	56j	33j (+ 20j nachtarbeid)	Loopt tot 31/12/2012 Lot hangt af van IPA 2013-2014 of regeringsbeslissing	
Collectief				
▪ Onderneming in herstructurering	50/52/55j	20j (of 10/15 laatste jaren in sector)	55j (vanaf 2013)	blijft
▪ Onderneming in moeilijkheden	50/52/55j	20j (of 10/15 laatste jaren in sector)	52j (vanaf 2012) + 6mnd/j tot 55j in 2018(4)(5)	blijft

(1) 28j voor vrouwen

(2) 35j voor vrouwen

(3) overgangsregeling voor vrouwen

(4) 2013 52,5j, 2014 53j, 2015 53,5j, 2016 54j, 2017 54,5j en 2018 55j;

(5) Tot 2018 kan herstructurering van technische bedrijfseenheid of volledig activiteitensegment die/dat min. 2 jaar bestaat, wanneer collectief ontslag > 20 werknemers van het bedrijf treft, inzake brugpensioen worden gelijkgesteld met onderneming in moeilijkheden

De regelingen inzake **gelijkgestelde dagen** voor brugpensioen zullen worden herzien en geharmoniseerd.

De **werkgeversbijdragen** inzake (pseudo)brugpensioen zullen worden aangepast volgens de leeftijd van de bruggepensioneerde. Dit zal meer dan waarschijnlijk leiden tot een verhoging van de kosten van het (pseudo)brugpensioen voor de werkgevers via een nieuwe verhoging van de werkgeversbijdrage (zoals dit destijds reeds gebeurde in het kader van de begroting 2010). Er werd nog geen concrete becijfering noch berekeningsformule van deze "aanpassing" bekend gemaakt.

Het **halftijds brugpensioen** zal uitdoven: vanaf 2012 zullen geen nieuwkomers meer in het systeem worden toegelaten.

In de loop van 2012 worden de andere maatregelen van het **Generatiepact geëvalueerd** (zware beroepen, solidarisering brugpensioenkost, ...) en zullen zo nodig correcties worden aangebracht.

Tewerkstelling oudere werknemers

De ondernemingen zullen via sociaal overleg een aan hun omvang aangepast plan moeten opstellen om oudere werknemers aan de slag te houden. De FOD Werkgelegenheid zal daartoe een model van **werkgelegenheidsplan** ter beschikking stellen.

In de **sociale balans** zullen de gegevens worden opgesplitst volgens leeftijd.

Werkgevers zullen voortaan bij **collectief ontslag** ook de leeftijds piramide binnen het bedrijf moeten respecteren. Zo niet zullen zij een – nog door de regering in te voeren – bijkomende bijdrage op de brugpensioenen moeten betalen of de bijdrageverminderingen die de zij voor de ontslagen oudere werknemers hebben genoten, moeten terugbetalen.

Activa (loonsubsidie via een activering van de uitkering) zal voortaan ook gelden voor de aanwerving van brugpensioneerden.

Werkloosheid

(255 mln euro 2012 -> 483 mln euro 2014)

Het stelsel van de **wachuitkeringen** wordt vanaf 1 januari 2012 hervormd:

- De wachttijd (nu 6, 9 of 12 maanden i.f.v. de leeftijd) wordt verlengd tot 12 maanden en omgezet in een “beroepsinschakelingstijd” waarin men actieve inspanningen moet leveren om een job te vinden of mee te werken aan een “individueel inschakelingstraject”. Deze inspanningen worden geëvalueerd tijdens viermaandelijke gesprekken met de gewestelijke bemiddelingsdiensten, waarvan het eerste reeds plaats vindt binnen de maand na de inschrijving als werkzoekende. Drie evaluaties moeten positief zijn, zo niet krijgt men geen uitkering (voortaan “inschakelingsuitkering”).
- Ook het behoud van de uitkering wordt aan positieve evaluaties van de inspanningen gekoppeld (6 maanden schorsing mogelijk, waarna er pas opnieuw recht op uitkering is na een positieve evaluatie).
- Voor niet-bevoorrechte samenwonenden en voor 30-plussers die onvoldoende aan de sociale zekerheid hebben bijgedragen, wordt de uitkeringsduur beperkt tot 3 jaar. 30-plussers die over de laatste twee jaren minstens een half jaar (156 dagen) hebben gewerkt, kunnen wel een uitkering krijgen; zij behouden die in zoverre zij telkens op het einde van het semester die voorwaarde vervullen.

Een grotere **degressiviteit** van de **werkloosheidsuitkeringen** wordt gecreëerd door:

- werklozen een hogere startuitkering te geven (gedurende de eerste 3 maanden werkloosheid krijgen zij 65% van het laatste verdiende loon, met een loonplafond van 2.324 euro

bruto/maand); voor het restant van de *eerste vergoedingsperiode* wordt het huidige uitkeringspercentage (60%) toegepast op een dalend loonplafond;

- een beperking van de duur van en meer degressiviteit in de huidige *tweede vergoedingsperiode* (min. 2 maanden, bijkomende 2 maanden per jaar loondienst, maar met een max. van 3 jaar; nu 3 maanden per jaar loondienst en onbeperkt);
- het toepassen van forfaitaire minima voor alle werklozen in de *derde vergoedingsperiode*.
- daardoor vallen alle werklozen na max. 4 jaar terug op de huidige minima in de werkloosheid (vandaag kent de regeling voor gezinshoofden en alleenstaanden weinig degressiviteit en slechts één resp. twee vergoedingsperiodes; voortaan gelden drie vergoedingsperiodes en meer degressiviteit voor alle werklozen).

Deze maatregel wordt, rekening houdend met de administratieve gevolgen, in de in de loop van 2012 ingevoerd voor de nieuwkomers en vanaf 1 juli 2012 volgens bepaalde modaliteiten op de huidige werklozen toegepast. De verhoogde uitkering in de eerste periode zal om budgettaire redenen pas vanaf 2013 worden toegepast.

Vanaf 2013 zullen de voorwaarden om terug te keren naar de eerste en de tweede vergoedingsperiode versoepeld worden om rekening te houden met de situatie van deeltijds werk, uitzendarbeid en tijdelijke contracten.

De tijdelijke en deeltijdse werklozen vallen buiten het toepassingsgebied van deze maatregelen.

Schematisch voorgesteld:

Periodes	Vervangingsratio	Loonplafond	Maximale uitkering
1ste periode (1 jaar)			
▪ Eerste 3 maanden	65%	2.324 EUR	1.510 EUR
▪ Volgende 3 maanden	60%	2.324 EUR	1.394 EUR
▪ Volgende 6 maanden	60%	2.166 EUR	1.300 EUR
2de periode (min. 2 maanden + 2 maanden per jaar loondienst, max. 3 jaar)			
▪ Eerste 12 maanden (max.)	GH: 60% AS: 55% SW: 40%	GH: 2.024 EUR AS: 1.980 EUR SW: 2.024 EUR	GH: 1.214 EUR AS: 1.089 EUR SW: 810 EUR
▪ Volgende 24 maanden (max.)	Degressief verloop uitkering (elke 3 maanden vermindert de uitkering)	Nog verder te bepalen	Nog verder te bepalen
3de periode (na max. 4 jaar)			
Onbeperkt	Forfaits: GH: 1.069 EUR AS: 898 EUR SW: 474/622 (bevoorrecht) EUR	-	Forfaits (idem)

GH: gezinshoofden, AS: alleenstaanden, SW: samenwonenden

* 2de periode: min. 2 maanden + bijkomend 2 maanden per gewerkt jaar, maar max. 3 jaar (bv. na 5 gewerkte jaren 12 maanden, na 17 gewerkte jaren 36 maanden, voor langere loopbanen afgetoet op 36 maanden)

** Worden van deze periodes vrijgesteld (blijven m.a.w. op het uitkeringsniveau van de eerste 12 maanden van de tweede periode, onbeperkt in de tijd): werklozen die 20 jaar hebben gewerkt, 55-plussers die gezinshoofd of alleenstaand zijn (de voorwaarde van 20 jaar gewerkt hebben, zal jaarlijks met één jaar verhoogd worden om in 2017 25 jaar te bedragen)

*** Ter vergelijking: leefloon per 1 september 2011: GH 1.027 euro, AS 770 euro en SW 513 euro.

De **anciënniteitstoeslag** (verhoogde uitkering) voor oudere werklozen wordt vanaf 1 juli 2012 pas vanaf 55 jaar (thans 50 jaar) toegekend.

De **opvolging en controle op de beschikbaarheid van werklozen** wordt versneld (halvering van de huidige termijnen voor de evaluatiegesprekken met de werklozen) en uitgebreid naar werkloze 50-plussers (tot 55 jaar in 2013 en tot 58 jaar in 2016) en (pseudo)bruggepensioneerden (m.u.v. bruggepensioneerden i.k.v. een zwaar beroep en i.k.v. afwijkende brugpensioenregelingen buiten lange loopbaan: waarschijnlijk doelt men hiermee op de bijzondere regimes i.k.v. nachtarbeid, arbeidsongeschiktheid in de bouwsector en mindervalide of ernstige lichamelijke problemen). Zodra de Gewesten in uitvoering van het institutioneel Akkoord bevoegd zijn voor de opvolging van de werklozen, kunnen zij de leeftijd verder verhogen. De sancties van de RVA zullen overeenkomstig worden aangepast.

Voor werklozen die het verst van de arbeidsmarkt staan (nvdr: personen met medische, morele, psychische en psychiatrische problemen die moeilijk aansluiting vinden met de arbeidsmarkt en het normale economische circuit) zullen specifieke voorzieningen worden getroffen.

De notie "**passende dienstbetrekking**" wordt vanaf 2012 verstrengd. Men zal geen passende job meer kunnen weigeren binnen een minimale afstand van 60 km rond de woonplaats (thans 25 km). En de huidige termijn van 6 maanden, waarbinnen een werkloze een job mag weigeren die niet aansluit bij de eerder uitgeoefende job of de opleiding, wordt ingekort i.f.v. de leeftijd en de loopbaanduur.

De leeftijd die geldt voor de **beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt** (en de controle daarop), wordt vanaf 2013 opgetrokken tot 60 jaar (nu 58 jaar). In gebieden met een lage werkloosheidsgraad kan de leeftijd zelfs op 65 jaar worden gebracht.

Tijdskrediet en loopbaanonderbreking

(52 mln euro 2012 -> 183 mln euro 2014)

Vanaf 1 januari 2012 gelden strengere toegangsvoorwaarden voor het tijdskrediet en de loopbaanonderbrekingen. Zij zullen van toepassing zijn op alle eerste aanvragen of verlengingsaanvragen ingediend na 20 november 2011 (wat precies met periode van "aanvraag" bedoeld wordt, is momenteel nog niet duidelijk: is dat de kennisgeving bij de werkgever of de kennisgeving bij de RVA?)

Het **tijdskrediet** zal als volgt worden gewijzigd:

- Tijdskrediet zonder motief met uitkering:
 - wordt beperkt tot één jaar voltijds equivalent (d.w.z.: 1 jaar voltijds, 2 jaar halftijds of 5 jaar 1/5);
 - het huidige stelsel van 1/5 tijdskrediet wordt afgeschaft;
 - wordt onderworpen aan een vereiste van 5 loopbaanjaren, waarvan 2 in het bedrijf;
 - de mogelijkheden inzake sectorale uitbreidingen (sectorale cao) van het recht op tijdskrediet worden afgeschaft; de sociale partners wordt gevraagd om te beslissen over de afschaffing van de uitbreidingsmogelijkheden voor tijdskrediet zonder uitkering.

- Tijdskrediet met motief (nu opvoeding, zorg of opleiding):
 - wordt beperkt tot een maximumduur van 3 jaar over de gehele loopbaan (niet proportioneel, dus 3 jaar voltijds, 3 jaar halftijds of 3 jaar 1/5 tijdskrediet);
 - de huidige loopbaan- of anciënniteitsvereiste blijft ongewijzigd; d.w.z. dat de werknemer twee jaar verbonden moet zijn door een arbeidsovereenkomst met de werkgever, behalve indien de werknemer de periode van het tijdskrediet onmiddellijk laat aansluiten op het ouderschapsverlof (en waarin alle rechten zijn opgebruikt);
 - de lijst met motieven zal worden herzien en de duur en spreiding van het tijdskrediet kunnen eventueel variëren i.f.v. de motieven.

Inzake de **landingsbanen** (bijzonder stelsel van 1/2 of 1/5 tijdskrediet voor 50-plussers):

- wordt de leeftijd om in een landingsbaan te kunnen stappen en om een verhoogde uitkering te genieten, opgetrokken tot 55 jaar;
- de loopbaanvereiste voor een landingsbaan verhoogd tot 25 jaar (thans 20);
- zal men, in overleg met de sociale partners, voorzieningen treffen om een voortijdig vertrek van de arbeidsmarkt door de rechthebbenden te voorkomen;
- zal het nettobedrag van de uitkeringen worden herzien om de samenhang tussen het gewone stelsel van tijdskrediet en de landingsbanen te verzekeren.

De **loopbaanonderbreking** (openbare sector) wordt vanaf 2012 in de duur beperkt (max. 5 voltijds of halftijds i.p.v. 6 jaar nu). Het stelsel van de loopbaanonderbreking wordt geleidelijk op het stelsel van het tijdskrediet (privésector) afgestemd; dit moet tegen 2020 rond zijn.

Tijdelijke werkloosheid

(14 mln euro 2012 -> 15 mln euro 2014)

Vanaf 2012 wordt, in overleg met de sociale partners, een responsabilisering van de werkgevers voor de overbenutting van tijdelijke werkloosheid (ongetwijfeld doelt men hier louter op het overmatig gebruik van economische werkloosheid) ingevoerd. Nadere regels voor deze responsabilisering, met een zekere geleidelijkheid, zullen worden bepaald.

Activering in de ZIV: plan” Back to work”

(30 mln euro 2012 -> 31 mln euro 2014)

Meer uniforme en samenhangende toepassing van de regelgeving en de uitvoering van het “Back to work”-plan (activering na arbeidsongeschiktheid) moeten de toename van het aantal rechthebbenden in de ziekte- en invaliditeitsverzekering verminderen.

Jobcreatie

De ministers – de Minister van Werk in het bijzonder – zullen, bij constante enveloppe, voorstellen kunnen doen om jobcreatie te ontwikkelen.

4. Diversen

Sociale en fiscale fraude

(720 mln euro 2012 -> 1,5 mld euro 2014)

Fiscale fraude

De strijd tegen de fiscale fraude en de correcte toepassing van de wetgeving zal onder meer gericht zijn op de uitvoering van de 108 aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie met betrekking tot de grote fiscalefraudedossiers. Een aantal van deze aanbevelingen zijn totaal onaanvaardbaar of in ruime mate buiten proportie voor bonafide belastingplichtigen (zie onder meer de nummers 31, 32, 35, 39, 40, 42, 49, 50, 51, 59, 67, 68, 99):

- harmonisatie 'naar boven toe' van de onderzoeks- en procedureregels (verjaringstermijnen op zeven jaar gebracht);
- nieuwe wetgeving inzake algemene antimisbruikmaatregel (de nieuwe wetgeving zal het bestuur de mogelijkheid geven om een of meer daden te herkwalficeren, zonder dat het zal moeten aantonen dat er identieke of gelijkaardige rechtsgevolgen naar burgerlijk recht bestaan);
- de strijd tegen "vruchtgebruikconstructies turbo" ofwel via een betere controle, ofwel via een regelgevend initiatief dat de waarde van het voordeel in natura moet bepalen) ;
 - sanctie tegen belastingconsulenten;
 - overleg met de vakbonden over fraudebestrijding;
 - toepassen van de CFC- en FIF-regels,...

Sociale fraude

In 2012 zullen bij voorrang maatregelen genomen worden inzake een **betere werking** van en samenwerking tussen de verschillende controlediensten en de overkoepelende structuren, meer **controle** door een verhoging van het aantal controleurs, een betere gegevensuitwisseling, kruising van databanken en datamining.

Inzake **bijdragefraude** zal, in overleg met de sociale partners (interprofessioneel of - voor heel wat specifieke maatregelen - op het niveau van de betrokken sectoren), vnl. worden gefocust op:

- de strijd tegen de schijnzelfstandigheid (door de invoering van een weerlegbaar vermoeden van ondergeschikt verband op basis van economische criteria, waarbij specifieke sectorale afwijkingen mogelijk zijn) en de schijnwerknemers;
- specifieke maatregelen voor risicosectoren (horeca, bouw, vleeshandel, schoonmaak, dienstencheques), zoals aanwezigheidsregistratie of de hoofdelijke aansprakelijkheid van opdrachtgevers. Voor bepaalde risicosectoren zal, in overleg met de sociale partners van de sector, een mechanisme van ketenaansprakelijkheid worden ingevoerd (met de mogelijkheid om specifieke modaliteiten te bepalen);
- een evaluatie en een mogelijke aanpassing van de wetgeving op de terbeschikkingstelling van werknemers;

- verstrenging van de controle op de naleving van de verplichtingen van werkgevers inzake deeltijdse arbeid;
- het oprichten van fictieve ondernemingen en niet-legitiem gebruik van vennootschappen.

Naast een aanpassing van de regels inzake de RSZ-verjaringstermijnen en een verduidelijking van het loonbegrip om bepaalde misbruiken of ongewenste effecten weg te werken (bv. betaling van premies via derden, forfaitaire kosten – dit laatste kan ook indirecte gevolgen hebben op fiscaal vlak), duikt opnieuw het fenomeen van de conditionering van bijdrageverminderingen op (verlies van bijdragevrijstellingen of -verminderingen bij niet-naleving door de werkgever van bepaalde verplichtingen of het plegen van bepaalde inbreuken, bv. inzake Dimona, DmfA, illegale tewerkstelling, ...).

Inzake **uitkeringsfraude** en de onterechte betaling van uitkeringen spitsen de maatregelen zich vnl. toe op een verscherpte controle op en responsabilisering van uitbetalings- en verzekeringsinstellingen (werkloosheidskassen, mutualiteiten, ...) en de strijd tegen het fenomeen van de fictieve adressen.

Inzake **grensoverschrijdende fraude** zal men op nationaal vlak een taskforce oprichten om de samenwerking tussen de inspectiediensten te versterken en op internationaal vlak het initiatief nemen om met risicolanden bilaterale overeenkomsten te sluiten en een correcte toepassing van de detacheringsrichtlijn te bekomen.■